

Innkalling

Utval: Fjord kontrollutval
Møtestad: Fjord rådhus, kommunestyresalen
Dato: 13.11.2023
Tidspunkt: Kl. 10:00

Den som har lovleg forfall eller vil ha vurdert habilitet til ei eller fleire av sakene, må melde frå snarast mogleg til sekretariatet på e-post: post@sksiks.no eller på telefon 926 11735

Varamedlem møter etter nærare innkalling frå sekretariatet.

Sakliste

PS 16/23 Godkjenning av innkalling og sakliste, protokoll frå forrige møte
PS 17/23 Meldingar
MS 05/23 Evalueringsnotat etter Fjord kontrollutval i perioden 2019 - 2023
MS 06/23 Revisjon- og kommunikasjonsplan 2023
PS 18/23 Arbeid i kontrollutvalet
PS 19/23 Engasjementbrev frå revisor 2023 - 2027
PS 20/23 Bestilling av prosjektplan for risiko- og vesentlegvurdering
PS 21/23 Plan for forenkla etterlevelseskontroll 2023
PS 22/23 Møteplan 2024 Fjord kontrollutval

Ålesund, 06.11.2023

Johan Arnt Overøye
Leiar kontrollutval

Bjørn Tømmerdal
Dagleg leiar SKS IKS

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
PS 16/23	Fjord kontrollutval	13.11.2023

Godkjenning av innkalling og sakliste, protokoll frå forrige møte

Vedlegg

Møteprotokoll - Fjord kontrollutval - 04.09.2023

Møteprotokoll

Utval	Fjord kontrollutval
Møtestad	Kommunestyresalen, Fjord rådhus Valldal
Dato	04.09.2023
Tidspunkt	kl 10:00 - 12:30

Følgjande medlemmer møtte

Gudmund Relling

Jonas Falch

Nina Beate Grøndahl

Solveig Linge Stakkestad

Tanja Mathiesen

Møtenotat

Frå administrasjonen møtte konstituert kommunedirektør Arne Krohn. Frå kommunerevisjonen møtte oppdragsansvarleg revisor Ronny Rishaug. Frå kontrollutvalsekretariatet møtte Bjørn Tømmerdal.

Ordførar Eva Hove deltok på heile møte.

Jonas Falch
Leiar kontrollutval

Bjørn Tømmerdal
Dagleg leiar SKS IKS

Sakliste

- PS 10/23 Godkjenning av innkalling og sakliste, protokoll frå forrige møte
- PS 11/23 Meldingar
- MS 03/23 Årsmøteprotokoll 2023 Møre og Romsdal Revisjon SA
- MS 04/23 Tilsynsrapport - kommunal beredskapsplikt i Fjord kommune
- PS 12/23 Revisjon- og kommunikasjonsplan 2023 Fjord kommune
- PS 13/23 Revisoruttale frå forenkla etterlevingskontroll 2022
- PS 14/23 Budsjetttilråding 2024 frå Fjord kontrollutval
- PS 15/23 Evaluering av perioden 2019 - 2023 Fjord kontrollutval

PS 10/23 Godkjenning av innkalling og sakliste, protokoll frå forrige møte

Kontrollutvalet godkjenner innkalling og sakliste, samt møteprotokoll frå forrige møte slik den ligg føre.

Fjord kontrollutval 04.09.2023

Behandling

Samrøystes votering.

FKU - 10/23 vedtak

Kontrollutvalet godkjenner innkalling og sakliste, samt møteprotokoll frå forrige møte slik den ligg føre.

PS 11/23 Meldingar

MS 03/23 Årsmøteprotokoll 2023 Møre og Romsdal Revisjon SA

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

Fjord kontrollutval 04.09.2023

Behandling

Samrøystes votering.

FKU - 03/23 vedtak

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

MS 04/23 Tilsynsrapport - kommunal beredskapsplikt i Fjord kommune

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

Fjord kontrollutval 04.09.2023

Behandling

Samrøystes votering.

FKU - 04/23 vedtak

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

PS 12/23 Revisjon- og kommunikasjonsplan 2023 Fjord kommune

Sekretariatet si tilråding:

Fjord kontrollutval tek framlagte revisjon- og kommunikasjonsplan 2023 til vitande.

Fjord kontrollutval 04.09.2023

Behandling

Samrøystes votering.

FKU - 12/23 vedtak

Fjord kontrollutval tek framlagte revisjon- og kommunikasjonsplan 2023 til vitande.

PS 13/23 Revisoruttale frå forenkla etterlevingskontroll 2022

Sekretariatet si tilråding:

Fjord kontrollutval tek revisor sin uttale til vitande.

Fjord kontrollutval 04.09.2023

Behandling

Samrøystes votering.

FKU - 13/23 vedtak

Fjord kontrollutval tek revisor sin uttale til vitande.

PS 14/23 Budsjetttilråding 2024 frå Fjord kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

Fjord kontrollutval tilrår ei samla budsjetttramme 2024 for kontrollarbeidet på kr 1 439 000
Dette er fordelt slik:

- Kontrollutvalet møtegodtgjersle og kompetanse kr 118 000
- Kjøp av sekretariatstenester (Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS) kr 401 000
- Kjøp av revisjonstenester (Møre og Romsdal Revisjon SA) kr 920 000

Forslaget frå kontrollutvalet skal følgje tilrådinga til årsbudsjett fram til kommunestyret, i samsvar med kommunelova §14-3 og § 2 i Forskrift om kontroll og revisjon.

Fjord kontrollutval 04.09.2023

Behandling

Samrøystes votering.

FKU - 14/23 vedtak

Fjord kontrollutval tilrår ei samla budsjetttramme 2024 for kontrollarbeidet på kr 1 439 000
Dette er fordelt slik:

- Kontrollutvalet møtegodtgjersle og kompetanse kr 118 000
- Kjøp av sekretariatstenester (Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS) kr 401 000
- Kjøp av revisjonstenester (Møre og Romsdal Revisjon SA) kr 920 000

Forslaget frå kontrollutvalet skal følgje tilrådinga til årsbudsjett fram til kommunestyret, i samsvar med kommunelova §14-3 og § 2 i Forskrift om kontroll og revisjon.

PS 15/23 Evaluering av perioden 2019 - 2023 Fjord kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

1. Fjord kontrollutval ber sekretariatet ta med vidare dei innspel til forbetring, som kjem fram i møtet.
2. Fjord kontrollutval ber om at saka med referat leggast fram for det nye kontrollutvalet til orientering.

Fjord kontrollutval 04.09.2023

Behandling

Samrøystes votering.

FKU - 15/23 vedtak

1. Fjord kontrollutval ber sekretariatet ta med vidare dei innspel til forbetring, som kjem fram i møtet.
2. Fjord kontrollutval ber om at saka med referat leggast fram for det nye kontrollutvalet til orientering.

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
PS 17/23	Fjord kontrollutval	13.11.2023

Meldingar

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldingane til vitande.

Underliggende saker

05/23	Evalueringsnotat etter Fjord kontrollutval i perioden 2019 - 2023
06/23	Revisjon- og kommunikasjonsplan 2023

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
MS 05/23	Fjord kontrollutval	13.11.2023

Evalueringsnotat etter Fjord kontrollutval i perioden 2019 - 2023

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

Bakgrunn:

Fjord kontrollutval i perioden 2019 - 2023 bad spesifikt om at deira evalueringsnotat blei lagt fram for det nye utvalet. Slik kunne det nye utvalet bli kjent med deira erfaringar og synspunkter på arbeidet i kontrollutvalet i førre periode.

Vedlegg

Oppsummering evaluering perioden 2019 - 2023 Fjord kontrollutval

Vedlegg til møteprotokoll Fjord kontrollutval, 4. september 2023, sak 15/23.

Oppsummering/evaluering av perioden 2019-2023 for Fjord kontrollutval.

Med bakgrunn i Fjord kontrollutval sit siste møte i perioden og med referanse til eiga sak (15/23) fekk sekretariatet i oppdrag å skrive ned dei synspunkta som kom fram i diskusjonen. Både ordførar, konstituert kommunedirektør og oppdragsansvarleg revisor deltok i diskusjonen og kom med innspel til framtidig arbeide Fjord kontrollutval. Referatet frå diskusjonen vil ligge som vedlegg til møteprotokollen og bli lagt fram som eigen melding til det nye kontrollutvalet på deira fyrste møte hausten 2023.

Fjord kontrollutval er tydeleg på at kurs og kompetanse for utvalet sine medlemmar er viktig for å forstå rolla si. Mykje av stoffet frå kommunerevisjonen er komplisert og krev innsikt i ukjende tema. Det er og viktig at revisjonen bruker tid på å forklare «fagspråk» og gjere det forståeleg. Opplæringa må kome tidleg i perioden og være i tillegg til den opplæringa kommunestyret får.

Kontrollutvalet ynskjer å være et aktivt organ og det er viktig at sekretariatet forklarer dei områda kontrollutvalet skal arbeide innafor. Om ei sak høyre heime i kontrollutvalet eller ikkje kan tidvis være vanskeleg å forstå. Medlemmane ønskjer å bli tryggare på om dei kan ta opp ei sak i kontrollutvalet eller ikkje. Det er difor viktig at sekretariatet er tilgjengeleg å kan svare ut ulike spørsmål på møta. Media har vist lita interesse for kontrollutvalet denne perioden. Kan kommunen på sine heimesider blir flinkare til å annonsere møta? Ikkje alle kjenner Fjord kommune si fane under heimesida kontrollutval.no

Det har vore ein styrke for kontrollutvalet i Fjord at administrasjonen og ordførar har vist interesse for utvalet. Utvalet har hatt stor nytte av å kunne stille spørsmål direkte til kommunedirektør og ordførar i møte. Utvalet er og godt fornøgd med at administrasjonen ved fleire høve har gitt orienteringar i tråd med ynskja frå utvalet.

Kommunestyret sin oppfatning og kjennskap til kontrollutvalet må styrkast. Det er nok slik at røynde representantar kjenner utvalet men nye medlemmar av kommunestyret har nok ikkje same forståing av kontrollutvalet sin funksjon. Her har leiar av kontrollutvalet ein viktig funksjon som bindeledd mellom kommunestyre og kontrollutval.

Fjord kontrollutval for perioden 2019-2023 ynskjer å takke ordførar, kommunedirektør, kommunerevisjonen og sekretariatet for godt samarbeide.

Saksframlegg

Saknr.	Utval	Møtedato
MS 06/23	Fjord kontrollutval	13.11.2023

Revisjon- og kommunikasjonsplan 2023 Fjord kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

Bakgrunn:

Fjord kontrollutval bad i sitt siste møte i forrige periode, 4. september 2023, at plana blei lagt fram for det nye kontrollutvalet som orientering.

Slik sett vil det nye kontrollutvalet for perioden 2023-2027 bli kjent med dei momenta som kommunerevisjonen legg vekt på i arbeidet med revisjonen av årsrekneskapen 2023.

Kontrollutvalet kan og bede oppdragsansvarleg revisor Ronny Rishaug informere om dette på møte 13. november 2023.

Vedlegg

Revisjons- og kommunikasjonsplan 2023 - Fjord kommune

REVISJONSPLAN 2023

FJORD KOMMUNE

Revisjon 2023

SEPTEMBER 2023

Møre og Romsdal Revisjon SA er et samvirkeforetak eid av kommunane Aure, Averøy, Kristiansund, Rindal, Smøla, Surnadal, Tingvoll, Aukra, Hustadvika, Gjemnes, Molde, Rauma, Sunndal, Vestnes, Fjord, Giske, Sula, Stranda, Sykkylven og Ålesund samt Møre og Romsdal fylkeskommune. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og andre revisjonstenester for eigarane. Hovudkontoret ligg i Kristiansund og det er avdelingskontor i Ålesund, Molde og Surnadal.

Ytterlegare informasjon kan finnast på vår heimeside:

www.mrrevisjon.no

INNHOOLD

1.	INNLEIING.....	4
1.1.	REVISJONSPLAN – TIDS OG KOMMUNIKASJONSPLAN	4
1.2.	REVISJONSTEAM 2023	6
1.3.	IDENTIFISERTE RISIKOER OG FORBEDRINGSFORSLAG frå 2022 – fjord KOMMUNE.....	7
1.4.	SKRIFTELIGE PÅPEKNINGaR FRA REVISOR – KOML. §24-7	8
1.5.	FORELØPIG ANSLÅTT RISIKO – (FØR KONTROLLTESTING).....	8
1.6.	FASTSETTELSE AV VESENTLIGHETSGRENSE	10
2.	REVISJONSTILNÆRMING - REVISJON 2023	11
2.1.	REGNSKAPSRAPPORTERING	11
2.2.	OVERFØRINGER	12
2.3.	LØNSKOSTNADER	13
2.4.	INNKJØP.....	14
2.5.	DRIFTSMIDLAR.....	15
2.6.	FINANSOMRÅDET	16
2.7.	SAL.....	17

1. INNLEIING

Formålet med rekneskapsrevisjon i kommunar er å gjere revisor i stand til å gi en uttale om kor vidt kommunens årsrekneskapan i det alt vesentlege er avlagt i samsvar med lov forskrift og god kommunal rekneskapskikk.

Vår revisjon av årsrekneskapan skal bidra til økt tillit til den økonomiske informasjon som gis frå administrasjonen til kommunestyret og andre brukarar av årsrekneskapan. Revisjonen skal også medverke til å forebygge og avdekke misleg framferd og feil.

Rekneskapsrevisjon i kommunal sektor er nærare regulert i kommunelovas kapittel 24. Revisor skal utføre rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll og anna kontroll som er bestemt i lov eller i medhald av lov – medrekna forenkla etterlevingskontroll.

Revisor skal planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk.

Videre skal revisor rapportere om sitt arbeid og resultat av sin revisjon til kontrollutvalet.

I samsvar med kommunelova og gjeldande revisjonsstandardar vil revisor gje revisjonsberetning til årsrekneskapan til kommunestyret med kopi til kontrollutvalet.

1.1. REVISJONSPLAN – TIDS OG KOMMUNIKASJONSPLAN

Rekneskapsrevisjon kan inndelast i tre fasar:

- Planleggingsfasen
- Gjennomføringsfasen
- Avslutningsfasen

Planleggingsfasen:

- Foreløpig risikovurdering og identifisering av fokusområde
- Fastsette grense for vesentlege feil
- Gjennomgang av – og legge opp tidsplan for revisjon og rapportering
- Fastsette revisjonsplan for fokusområda
- Presentasjon av revisjonsplan for administrasjonen og kontrollutval

Etterlevingskontroll med økonomiforvaltninga:

- Vurdering av risiko- og vesentleg leggast fram for kontrollutvalet i november

Gjennomføringsfasen:

Interimsrevisjon

- Foreløpig analyse av kommunens rekneskap
- Møte med kommunen si økonomiavdeling for å kartlegge, samt løyse identifiserte problemstillinger knytt til økonomisk intern kontroll
- Revisjon av nøkkelprossessar inkludert møter og intervju av prosesseigarane for identifiserte fokusområde
- Test av relevante kontroller (her under generelle IT-kontroller)
- Gjennomføre andre relevante revisjonshandlingar (fokus på transaksjonsklasser)
- Møte med administrasjonen og kontrollutval, oppsummering av interimsrevisjon – møte 1. kvartal 2024

Årsoppgjersrevisjon

- Ferdigstille eventuelle opne spørsmål identifisert under interimsrevisjonen
- Sjå etter at det ikkje føreligg endringar i kommunens intern kontroll, der kor desse er relevante for revisjonen
- Gjennomføre andre relevante revisjonshandlingar, her under vurdering av avstemming av vesentlege og risikoutsette balanseposter
- Vurdere om registrering og dokumentasjon av rekneskapsopplysningar er i samsvar med lov og forskrift
- Avsluttande analyse av kommunens finansielle rapportering

Revisjon av årsrekneskapen

- Gjennomgang av rekneskap og noter for å sjå at desse er avlagt i samsvar med lov og forskrift
- Gjennomgang av årsmelding for å sjå at denne inneheld dei opplysningar som lov og forskrift krev og at opplysningane om økonomi i årsmeldinga er i tråd med årsrekneskapen

Avslutningsfasen:

- Konklusjon på resultat av utført arbeid
- Rapportering til leiinga og gjennomgang med sekretariatet
- Rapportering til kontrollutval

Kommunikasjon

PBC-lister (årsoppgjer) / oversikt avtaler (interim)

Revisjonsberetning og revisjonsrapportar

Møter med kontrollutval

Løypande uformell kommunikasjon ved behov

	aug 23	sep 23	okt 23	nov 23	des 23	jan 24	feb 24	mar 24	apr 24	mai 24	jun 24	jul 24	aug 24
Planlegging													
Interimrevisjon													
Årsoppgjersrevisjon													
Revisjon av årsrekneskapen													
Kommunikasjon													
Møte med kontrollutval		4.		13.			?	?			?		

Andre uttale og rapportar

I tillegg til regnskapsrevisjon føretek vi en rekke andre uttale og rapportar. Dette kan blant annet være stadfestingar knytt til bruken av statlege øyremerka midlar. Til dømes kan nemnast

- Kompensasjonskrav etter lov om kompensasjon av meirverdiavgift
- Uttale til spelemiddelrekneskap
- Uttale til kommunens rapportering på tal på personar med psykisk utviklingshemming
- Uttale om ressurskrevjande tenester
- Løns- og pensjonskostnadar
- Andre øyremerka tilskot

1.2. REVISJONSTEAM 2023

Ronny Rishaug	Oppdragsansvarleg og statsautorisert revisor
Anne Grete S. Sjørgård	Team-manager og statsautorisert revisor
Kathrin Haram	Regnskapsrevisor og statsautorisert revisor
Randi Kalvatsvik	Regnskapsrevisor

1.3. IDENTIFISERTE RISIKOER OG FORBEDRINGSFORSLAG FRÅ 2022 – FJORD KOMMUNE

Rekneskapsrapportering

- Rutine som sikrar kommunen å få avlagt årsrekneskapan innan lovens fristar, jf. nummerert brev nr. 1/2022.
- Innarbeide rutinar som sikrar at budsjettet vert oppdatert etter kommunestyrevedtak
- Note om garanti mangla opplysningar om garanti for ÅRIM AS

Løn

- Forbetringspotensiale rundt innføring av leiingskontroll av lønslister.

Innkjøp

- Rutinane må verte betre slik at det alltid ligg ved nødvendig dokumentasjon på posteringane

Driftsmiddel

- Revisjonen har kommunisert behov for at dokumentasjonen angir grunngjeving for val av føring i investering kontra drift, spesielt der det kan være usikkerheit. Reasfaltering er eksempel på utgifter som kan vere drift.

Finans

- Kapitalkonto – Avvik om lag 8,4 MNOK. Denne må avklarast og rettast i 2023. Jf. nummerert brev nr. 1/2022.
- Reine konti – t.d. Interimskonto bank – denne inneheldt og andre periodiseringar
- Bankavstemmingar i Visma– Kommunen bør vurdere å utvide denne til alle bankkonti samt interimskonto bank
- Tilskot/ bunde fond – Tilrår ei samla oversikt med tilskotsdato, formål og rapporteringsfrist.

Sal

- Totalavstemming av bokført sal mot innberetning i avgiftsoppgåvene bør innførast.

1.4. SKRIFTELIGE PÅPEIKNINGAR FRA REVISOR – KOMPL. §24-7

Revisorbrev nr. 1 – 26. mai 2023

Årsregnskap 2022 - utan konsekvens for revisjonsberetning:

- For seint avlagt årsrekneskap
- Kapitalkonto – Avvik på kr 8 361 958 pr. 31.12.2022.

Status:

Revisorbrev blir følgt opp løypande for å vurdere etterleving av regelverk og retningslinjer. Dei to punkt som er teke opp i nummerert brev vil revisjonen følgje opp under revisjonen av årsrekneskapen for 2023.

1.5. FORELØPIG ANSLÅTT RISIKO – (FØR KONTROLLTESTING)

Revisor utfører risikoanalyse av kommunen for å kartlegge eventuelle områder kor det kan føreligge risiko som medfører vesentlege feil i rekneskapen.

Risikoanalyse:

- Kva kan gå galt
- Kor sannsynleg er det at noko går galt og
- Kva er konsekvensane om det skulle gå galt

Gjennom risikoanalysen vurderast risiko på ulike områder, og resultatet av analysane avgjer omfanget av – og val av aktuelle revisjonshandlingar.

Rekneskapsrapportering – middels anslått risiko:

Kommunestyret har et ansvar for at økonomi og handlingsrom skal være forsvarleg over tid. Det er dermed fastsett finansielle måltal som skal sikre at kommunen skal ha økonomisk handleevne over tid.

Kommunens langsiktige finansielle måltal for 2022:

- Netto driftsresultat skal over tid vere minimum 1,75% av brutto driftsinntekter – i 2022 utgjorde dette -4,0%, korrigert for bundne fond -1,79%.
- Disposisjonsfondet skal minimum vere 10% av brutto driftsinntekter, i 2022 var dette 0%. Då kommunen ikkje har disposisjonsfond, men et udekt underskot på kr 10 767 840. (-2,84%)
- Netto lånegjeld skal ikkje overstige 85% av brutto driftsinntekter. (Netto lånegjeld er lån eks. utlån og ubrukte lånemidlar). For 2022 utgjorde dette 100,6%

Kommunen må jobbe godt for å nå desse måla. Kommunen må dekke meirforbruket frå 2021 i løpet 2023 for å unngå Robek.

Det vil alltid være risiko for feil i forbindelse med utarbeiding av rekneskapen, fleire manuelle posteringar og lite rutinemessig arbeid.

Overføringsområdet – låg anslått risiko:

Overføringsinntekter består hovudsakeleg av overføringar frå staten som kan totalavstemmast mot ekstern dokumentasjon. Eigedomsskatt kontrollerast analytisk mot årets forventning, tidlegare års rekneskap og årets budsjett. Andre overføringar kontrollerast mot dokumentasjon frå tilskotsyter og/eller mot budsjett.

Overføringsutgifter kontrollerast i stor grad mot vedtak og/eller budsjett, samt analytisk kontroll med samanlikning mot budsjett og tidlegare år.

Lønnsområdet – middels anslått risiko:

Rutinemessige månadlege beløp for fast lønn. Noko meir komplekst (forsystem, manuelle grunnlag etc.) for variabel lønn. Høgt volum/størrelse og manglande leiingskontroll av lønnslistar, trekker risikoen opp.

Innkjøpsområdet – middels anslått risiko:

Stor grad av rutinemessige løypande transaksjonar. Tvungen attestasjons- og tilvisingsrutine for inngåande faktura. Fakturaene behandlast på mange ulike einingar med varierende forståing av kontrollrutinen. Periodiseringsproblematikk trekk risikoen noko opp.

Driftsmiddelområdet – middels anslått risiko:

Stor grad av rutinemessige løypande transaksjonar. Tvungen attestasjons- og tilvisingsrutine for inngåande faktura. Komplisert regelverk og skjønsmessige vurderingar knytt til skilje mellom drift og investering, samt vurdering av levetid på anleggsmidlane, aukar risiko for vesentlege feil.

Finansområdet – middels anslått risiko:

Finansområdet er et komplekst område samansett av mange transaksjonsklasser med ulik risikovurdering. Finansområdet består av likvide midlar, lån og minimumsavdrag, fond/eigenkapital, aksjar og finansielle plasseringar. Vesentlege beløp, skjønsmessige vurderingar samt ulike vurderingskriterier trekker risikoen noko opp.

Salsområdet – middels anslått risiko:

Stor grad av rutinemessige løypande transaksjonar. Risiko ligger likevel i anslagsposterings/periodiseringar og høgt transaksjonsvolum.

Prosesser	Foreløpig anslått risiko for vesentlig feil informasjon
Rekneskapsrapportering	 Middels
Overføringsområdet	 Låg
Lønsområdet	 Middels
Innkjøpsområdet	 Middels
Driftsmiddelområdet	 Middels
Finansområdet	 Middels
Salsområdet	 Middels

1.6. FASTSETTELSE AV VESENTLIGHETSGRENSE

Regnskapsrevisjon har som utgangspunkt å forhindre at rekneskapen inneheld vesentlege feil. Revisjonen må dermed gjere seg opp en mening om kva som er ein vesentleg feil.

Vesentlighetsgrensa nyttast som eit kriterium for revisjonsplanlegging, testing og rapportering.

Vesentlighetsgrensa fastsettast med utgangspunkt i eit eller fleire referanseverdiar i rekneskapen som antakast å ha betydning for brukarane av rekneskapen. Profesjonelt skjønn blir også vurdert i denne forbindelsen.

Vesentlighetsgrensa for 2023 blir utrekna på grunnlag av avlagt rekneskap 2022 og budsjett 2023.

2. REVISJONSTILNÆRMING - REVISJON 2023

2.1. REGNSKAPSRAPPORTERING

Regnskapsrapportering	Angrepsvinkel: Test av kontroll og substanshandlingar
<p>Risiko knytt til:</p> <ul style="list-style-type: none">• Økonomisk handlingsrom (gjeldsgrad)• Tertialrapportering og offisielt rekneskap• Årsoppgjers-disponeringar/avslutning og strykingar• Bruk av fond• Budsjettjustering og budsjettavvik• Generelle IT-kontroller	<p><u>Test av kontroller (interim):</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Test av leiingskontrollar/ budsjettoppfølgning: Tertialrapportering til kommunestyret <p><u>Substanshandlingar:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Tilgangskontrollar• Budsjettkontroll• Kontroll av årsoppgjersdisponeringar• Regnskapsoversikter er korrekt utarbeidd• Avstemming av kretsløp er føretatt (Eigenkapital, arbeidskapital og anleggsmidlar/langsiktig gjeld)• Nødvendige noteopplysningar er utarbeidd• Avsluttande analytiske kontroll• Kontroll av årsmelding – inkl. vurdering av budsjettavvik og premissavvik

2.2. OVERFØRINGER

Overføringsområdet	Angrepsvinkel: substanshandlingar
<p>Risiko knytt til:</p> <p><u>Overføringsinntekter:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Rammetilskot (drift)• Inntekts- og formuesskatt (drift)• Eigedomsskatt (drift)• Andre skatteinntekter (drift)• Andre overføringar og tilskot frå staten (drift)• Overføring og tilskot frå andre (drift) <p><u>Overføringsutgifter:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Overføring og tilskot til andre (drift)	<p><u>Substanshandlingar (interim):</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Kontroll om tilsegn ligger ved• Kontroll at vedtak ligger ved• Vurdering av rutinar rundt mottatte tilskot som krev sær-attestasjonar. <p><u>Substanshandlingar:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Totalavstemming av rammetilskot og inntekts- og formuesskatt• Analytisk kontroll av eigedomsskatt• Substanskontrollar av andre overføringsinntekter• Analyser/detaljtestar av overføringsutgifter• Sær-attestasjonar på enkelte tilskot

2.3. LØNSKOSTNADER

Lønsområdet	Angrepsvinkel: Test av kontroll og substanshandlingar
Risiko knytt til: <ul style="list-style-type: none">• Lønskostnader• Sosiale kostnader• Pensjon	<u>Test av kontroller/Substanshandlingar (interim):</u> <ul style="list-style-type: none">• Attestasjon og tilvising av timer• Attestasjon og tilvising av reiserekningar – her under manuelle reiserekningar/utgiftsrefusjonar• Test gjennomføring avstemmingar, oppfølging avvik sjukelønsrefusjon og andre refusjonar NAV• Kontrollere at de har rutinar rundt kontroll av pensjonsknytning nytilsette/køyring av kontrollrapport• Kontroll rutinar nytilsette og personale som slutte/endrar stilling• Kontrollere at de har rutinar for leiingskontrollerte lønningslister <u>Substanshandlingar:</u> <ul style="list-style-type: none">• Analytiske kontroller• Gjennomgang av kontrolloppstilling (RF 1022) og dei andre innberetningar og avstemmingar på lønsområdet – her under feriepengar, skattetrekk, arbeidsgivaravgift og sjukepengerefusjonar• Gjennomgang av pensjonskostnad med tilhøyrande balanseposter• Krav på sjukelønsrefusjon - avstemming mellom HRM og regnskapssystem inkl. vurdering av realisme av krav

2.4. INNKJØP

Innkjøps-/ kostnadsområdet	Angrepsvinkel: Test av kontroll og substanshandlingar
Risiko knytt til: <ul style="list-style-type: none">• Kjøp av varer og tenester (drift)• Momskompensasjon• Leverandørgjeld (bal)• Anna kortsiktig gjeld (bal)	<u>Test av kontrollar (interim):</u> <ul style="list-style-type: none">• Kontroll av attestasjon og tilvising <u>Substanshandlingar:</u> <ul style="list-style-type: none">• Analytiske kontroller• Kontrollar av bilag i forbindelse med attestasjon på kompensasjonsoppgåvene.• Periodisering (her under etterberegning av anslagsposter)• Avstemme leverandørgjeld mot reskontro, betalingskontroll av vesentlege gjeldspostar• Kontrollere dokumentasjon for avsetning av anna kortsiktig gjeld

2.5. DRIFTSMIDLAR

Driftsmidler/investeringar	Angrepsvinkel: Test av kontroll og substanshandlingar
<p>Risiko knytt til:</p> <ul style="list-style-type: none">• Investeringar i varige driftsmidler (inv)• Tilskot til andre sine investeringar (inv)• Sal av varige driftsmidler (inv)• Tilskot frå andre (inv)• Avskrivningar/motpost avskrivningar (drift)• Bruk av lån/lovleg finansiering (inv)• Skille mellom drift og investering	<p><u>Test av kontroller (interim):</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Kontroll av attestasjon og tilvising <p><u>Substanshandlingar:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Oppfølging av dei største investeringsprosjekta• Kontroll rutinar rundt oversikt bygg, bruk av bygg og eventuelt endring i bruk• Avstemme anleggskartotek mot hovudbok• Vurdering av levetid/avskrivningstid inkl. dekomponering• Vurdere vesentlege tilgangar opp mot KRS 4 (skilje drift/investering - interim)• Kontroll av bilag i forbindelse med attestasjon på mva-kompensasjonsoppgåvene

2.6. FINANSOMRÅDET

Finansområdet (res)	Finansområdet (bal)	Angrepsvinkel: Test av kontroll og substanshandlinger
<p>Risiko</p> <p>transaksjonsklasser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Renteinntekter og renteutgifter (drift) • Avdrag på lån (drift) • Utbytter (drift) • Gevinst og tap på finansielle omløpsmidlar (drift) • Investering i aksjar og partar (inv) • Sal av finansielle anleggsmidlar (inv) • Utlån av egne midlar (inv) • Avdrag på lån (inv) • Utdeling frå selskap (inv) 	<p>Risiko balanseposter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bankinnskot og kontantar • Aksjar og partar • Andre finansielle plasseringar • Fond • Kapitalkonto • Gjeld til kredittinstitusjonar • Anna gjeld (obligasjons- og sertifikatlån) • Utlån • Ubrukte lånemidlar 	<p><u>Test av kontroller (interim):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bankavstemming • Dobbel godkjenning av betalingstransaksjonar • Finansrapportering <p><u>Substanshandlinger:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontroller at balanse- og resultatposter stemmer med eksterne stadfesting (Innskot, rente, lån, utlån, aksjar, utbytte etc.) Vurdere verdsetting, klassifisering og avkastning. • Kontrollere vesentlege tilgang/avgang av aksjar • Oppfølging avvik kapitalkonto • Etterberekning av minimumsavdrag • Kontroller at avstemmingar av kretsløp heng saman (her under kapitalkonto) • Kontrollere vesentlege bevegelser på fondskonti • Etterleving av finansreglementet

2.7. SAL

Salsområdet	Angrepsvinkel: Test av kontroll og substanshandlingar
Risiko knytt til: <ul style="list-style-type: none">• Sals- og leigeinntekter (drift)• Sjølvkostområde• Kundefordringar (bal)• Andre kortsiktige fordringar (bal)• Ordinær meirverdiavgift	<u>Test av kontrollar (interim):</u> <ul style="list-style-type: none">• Kontroller ved utfakturering: kontroller samsvar mellom grunnlag/forsystem og endeleg utfakturering (husleige, brukarbetalingar etc.) <u>Substanshandlingar:</u> <ul style="list-style-type: none">• Analytisk kontroll og/eller detaljtestar• Sjølvkost• Bruk av reine konti• Periodisering• Aldersfordelt reskontro kundefordringar/andre kortsiktige fordringar (vurdere tapsavsetning, innbetalingskontroll, eksterne stadfestingar)• Totalavstemming av ordinær meirverdiavgift

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

Hovudkontor: Kristiansund

Avdelingskontor: Ålesund, Molde, Surnadal

Eigarar:

Aure, Averøy, Kristiansund, Rindal, Smøla, Surnadal, Tingvoll,
Aukra, Hustadvika, Gjemnes, Molde, Rauma, Sunndal, Vestnes,
Fjord, Giske, Sula, Stranda, Sykkylven og Ålesund.

Møre og Romsdal fylkeskommune.

Saksframlegg

Saknr.	Utval	Møtedato
PS 18/23	Fjord kontrollutval	13.11.2023

Arbeid i kontrollutvalet Fjord kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

Fjord kontrollutval tek saka om arbeide i kontrollutvalet til vitande.

Bakgrunn:

Kommunal eigenkontroll er den kontrollen kommunen sjølv gjennomfører i eiga verksemd. Eigenkontroll er eit viktig element i det lokale folkestyret, og skal medverke til at kommunen når dei måla som er sette, innanfor rammene av gjeldande regelverk og tildelte ressursar. Eigenkontrollen skal også medverke til å styrkje tilliten til forvaltninga gjennom førebygging og avdekking av mislege handlingar og andre uheldige tilhøve.

Kontrollutvalet er kommunestyret sin reiskap, og det er kommunestyret som har det overordna kontrollansvaret for den kommunale verksemda. Kommunestyret spelar difor ei avgjerande rolle for kva merksemd kontrollarbeidet har i kommunen. For at kontrollutvalet skal vere ein god reiskap for kommunestyret, må kommunestyret gje kontrollutvalet gode arbeidsvilkår.

For at kontrollutvalet skal fylle kontrollfunksjonen sin, er utvalet avhengig av støtte og tenester frå sekretariat og revisor. Sekretariatet er den viktigaste hjelparen og støttespelaren til kontrollutvalet. Sekretariatet skal sikre at saker som blir handsama av kontrollutvalet, er forsvarleg utgreidde og førebudde.

Revisjonen er ansvarleg for å gjennomføre pålagde kontrolloppgåver og revisjonar som kontrollutvalet bestiller. God kommunikasjon og samhandling mellom kontrollutval, sekretariat og revisor er ein føresetnad for at kontrollutvalet effektivt kan føre kontroll.

Sjølvstende og objektivitet er viktige føresetnader for at kontrollutvalet skal fylle rolla si på ein tillitvekkjande måte. Kontrollutvalet skal ikkje vere ein arena for partipolitikk eller omkampar eller overprøve politiske avgjerder. Det er kontrollperspektivet som skal leggje føringar for debatten i kontrollutvalet, og som skal gje utvalet gjennomslagskraft på tvers av partipolitiske skiljelinjer.

Mykje av arbeidet i kontrollutvalet er regulert gjennom lovgivning og foreskrifter men av og til kan innspel kome frå eksterne miljøer. Førespurnader til kontrollutvalet er eit slikt tema og det er ønskjeleg å gå litt nærare inn på dette temaet i fyrste møte 7. november 2023.

Nærare om førespurnader til kontrollutvalet:

Førespurnader er ein viktig del av arbeidet til kontrollutvalet med å føre kontroll og tilsyn med den kommunale forvaltninga. Det kan dreie seg om generelle innspel til tema og område for revisjon eller til andre kontrollhandlingar og bør sjåast i samheng med planarbeidet til kontrollutvalet.

Kontrollutvalet kan få førespurnader som kan omhandle tips om konkrete og moglege kritikkverdige forhold. Det kan komme frå innbyggjarar, folkevalde, næringsaktørar, tilsette, media, organisasjonar, revisor eller andre.

Kontrollutvalet kan i prinsippet ta opp alle forhold ved kommuneverksemda, så lenge det kan definerast som kontrollarbeid. I vurderinga av kva førespurnader som kontrollutvalet skal gå vidare med, kan det vere nyttig å stille nokre kontrollspørsmål.

Om kontrollutvalet skal følgje opp ein ekstern førespurnad bør skje utfra ei heilskapleg vurdering. "Trafikklysmodellen" kan vere eit nyttig hjelpemiddel (vedlagt saka). Tabellen nemner nokre aktuelle spørsmål kontrollutvalet bør stille seg når utvalet skal avgjere om førespurnaden er ei sak som skal følgje opp eller ikkje. Lista er ikkje uttømmende, og relevansen av kvart enkelt spørsmål kan vektast ulikt.

Både medlemmene i kontrollutvalet og sekretariatet kan oppleve å bli kontakta av nokon som meiner dei har informasjon som bør sjåast nærare på. Den som tek kontakt, bør oppmodast til å sende informasjonen skriftleg. Alternativt kan mottakars notat frå munnlege samtalar arkiverast som eit internt notat.

Kontrollutvalet er eit kollegium som skal vareta ein kontroll og tilsynsfunksjon i fellesskap på vegner av kommunestyret. Det tilseier at kvar enkelt representant bør vere varsam med å uttale seg på vegner av kontrollutvalet utan at utvalet står saman om det.

Vidare opplæring:

Sekretariatet vil i samråd med leiar sette fokus på kontrollutvalet sine oppgåver på dei komande møta. Slik vil utvalet få "ein dose opplæring" på kvart møte for å bli tryggare på rolla si.

I tillegg er det følgjande opplæringsaktivitetar våren 2024:

- Opplæring på Vestnes. Her kan ein velje mellom datoane 15. eller 24. januar 2024. Opplegget er eit samarbeide mellom alle sekretariata i Møre og Romsdal og tilbys alle kontrollutvala. Førebels ramme for kurset er 6 timar.
- NKRF (Norges kommunerevisor forbund) sin Gardermokonferanse 31. januar og 1. februar 2024. Opplegget går over 2 dagar med overnatting på kurshotellet.
- FKT (forum for kontroll og tilsyn) sin fagkonferanse 4.-5. juni 2023 på Gardermoen. Overnatting på kurshotellet.

Meir informasjon om desse tilboda vil kome etterkvart.

Vedlegg

Trafikklysmodellen

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen» Kryss på røde felt kan peke i retning av å ikke følge opp henvendelsen, mens kryss på grønne felt kan tale for å følge opp henvendelsen.	Ja	Delvis	Nei	Ukjent
Vedrører henvendelsen misnøye med et politiskfattet vedtak?	Rødt	Gult	Grønt	Grått
Dreier henvendelsen seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?	Rødt	Gult	Grønt	Grått
Viser henvendelsen til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?	Grønt	Gult	Rødt	Grått
Viser henvendelsen til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?	Grønt	Gult	Rødt	Grått
Dreier henvendelsen seg i hovedsak om en isolert hendelse?	Rødt	Gult	Grønt	Grått
Er henvendelsen under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?	Rødt	Gult	Grønt	Grått
Er det annen naturlig behandlingsvei for henvendelsen (ref. organene nevnt over)?	Rødt	Gult	Grønt	Grått
Kan henvendelsen, og henvendelsens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?	Grønt	Gult	Rødt	Grått
Berører henvendelsen et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?	Grønt	Gult	Rødt	Grått
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?	Grønt	Gult	Rødt	Grått
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?	Grønt	Gult	Rødt	Grått
Bør henvendelsen prioriteres foran andre planlagte oppgaver?	Grønt	Gult	Rødt	Grått

Tabell 1 Kilde: Deloitte AS

Saksframlegg

Saknr.	Utval	Møtedato
PS 19/23	Fjord kontrollutval	13.11.2023

Engasjementbrev frå revisor 2023 - 2027 Fjord kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

Fjord kontrollutval er gjort kjent med engasjementbrevet frå Møre og Romsdal Revisjon SA, datert 18. oktober 2023, og vel å ta det til vitande.

Bakgrunn:

Kontrollutvalet har ansvar for at det blir ført kontroll med økonomiforvaltninga, det vil seie kontroll med at forvaltninga er i samsvar med lover og forskrifter og kommunen sine egne reglement og vedtak.

Ansaret gjeld økonomiforvaltninga generelt og er eit særskilt ansvar ved sida av ansvaret kontrollutvalet har for rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll. Eit uttrykk som ofte blir brukt er kontrollutvalet sitt påsjåaransvar.

Kontrollutvalet må vere informert om kva revisjonsarbeidet omfattar, og om eventuelle tilleggsoppdrag som inngår i revisjonen. Det er ein føremon å fastsetje dette skriftleg gjennom avtalar, instruksar og/eller engasjementsbrev.

Vurdering:

Innhaldet i revisjonsoppdraget kan beskrivast i eit engasjementsbrev. I engasjementsbrevet vil det mellom anna gå fram kva som er revisor sine oppgåver og plikter, og kva revisor forventar at administrasjonen gjer i samband med avlegging av rekneskapen. Det er revisor som utarbeider engasjementsbrevet, og som sender dette til kontrollutvalet.

Engasjementbrevet har som føremål å klargjere ansvar og omfanget av revisjonen på område som ikkje er dekte av regelverket.

Vedlagt finn dykk engasjementbrevet frå Møre og Romsdal Revisjon SA datert 18. oktober 2023.

Oppdragansvarleg revisor Ronny Rishaug vil gjere nærare greie for innhaldet i brevet og forklare dette på møte i kontrollutvalet 13. november 2023.

Vedlegg

Engasjementsbrev revisor 2023 - Fjord kommune

Til Kontrollutvalget i Fjord kommune

Molde, 18. oktober 2023

ENGASJEMENTSBREV – Fjord kommune

Innledning

Møre og Romsdal Revisjon SA er valgt revisor for Fjord kommune. Revisjonen består av regnskapsrevisjon for kommuneregnskapet, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov og andre uttalelser og kontrollhandlinger.

Med utgangspunkt i de revisjonsbestemmelsene som gjelder for kommuner og fylkeskommuner, herunder standarder for god kommunal revisjonsskikk, vil vi i dette brevet beskrive vår forståelse av revisjonsoppdraget, slik at utvalget får en oppfatning av rollefordeling og hva som kan forventes av oss.

De økonomiske forhold mellom revisjonen og kontrollutvalget som oppdragsgiver følger av selskapets årsmøtevedtak om kostnadsfordeling.

Revisjonen – formål og innhold

Revisor skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov, jf. kommuneloven § 24-2. Revisjon av kommunal og fylkeskommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

Vi vil gjennomføre og rapportere resultatene av vår revisjon i henhold til god kommunal revisjonsskikk, som er en rettslig standard. Innholdet i dette begrepet er normert av kommunelovens bestemmelser om revisjon, tilhørende forskrifter og etablerte og anerkjente standarder på området. Som medlem av NKRF – kontroll og revisjon i kommunene er vi underlagt jevnlig eksterne kvalitetskontroller.

Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget i samsvar med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19.

Ledelsenes ansvar

I henhold til kommuneloven er kommunedirektøren ansvarlig for at kommunens interne kontroll sikrer at lover og forskrifter følges, herunder at økonomiforvaltningen er ordnet på en betryggende måte. Det er også kommunedirektøren sitt ansvar å utarbeide og fremme kommunens årsberetning og avlegge årsregnskapet i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. og god kommunal regnskapsskikk.

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

Kommunens ledelse har også ansvaret for at vi som revisor har ubegrenset tilgang til registrerte opplysninger, dokumentasjon og annen informasjon vi finner nødvendig for å kunne utføre vårt arbeid, herunder korrespondanse, kontrakter, protokoller mv. Dette inkluderer også tilgang til systembeskrivelser og nødvendig veiledning.

Kommunestyret og kontrollutvalgets ansvar

Kommunestyret er kommunens øverste organ, og har det øverste ansvaret for å kontrollere den kommunale forvaltning. Kommunestyret velger selv et kontrollutvalg til å forestå løpende kontroll med den kommunale forvaltning på sine vegne. Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskap blir forsvarlig revidert. Videre skal kontrollutvalget påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Kontrollutvalget skal også påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper (eierskapskontroll).

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak, kommuneloven § 23-3.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. kommuneloven § 23-4.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide planer som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Planene skal baseres på en risikovurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper og av kommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Planene skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen. Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller basert på plan vedtatt av kommunestyret.

Innenfor forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er det NKRF som er det standardsettende organ. Grunnlaget og bakgrunnen for den enkelte forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll vil være beskrevet ved planlegging og rapportering av hvert oppdrag, slik at denne oppgaven ikke blir beskrevet ytterligere i dette brevet. Se for øvrig nærmere om rapportering under eget avsnitt.

Oppdragsansvarlig revisor utpekes av revisjonsenheten til hvert oppdrag i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

Regnskapsrevisjon

Årsregnskapet og de aktuelle delene av årsberetningen

I regnskapsrevisjonen er vår hovedoppgave å kontrollere om årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon og å avgi en uavhengig uttalelse (revisjonsberetning) om at revisor har betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon og at det er avgitt i samsvar med lov og forskrifter. I tillegg kontrollerer vi om den revisjonspliktiges ledelse har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.

Vi kontrollerer om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever, og om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Vi ser også etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene er dekkende beskrevet i årsberetningen.

Årsregnskapet, skal iht. kommuneloven § 14-6 være avlagt av kommunedirektøren innen 22. februar i året etter regnskapsåret. Årsberetningen skal avgis senest 31. mars.

Videre er det vår oppgave å se etter at kommunen har ordnet den økonomiske internkontrollen på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll.

Revisjonens utførelse og forholdet til intern kontroll

God kommunal revisjonsskikk innebærer blant annet at vi kontrollerer utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, foretar analytiske vurderinger og andre revisjonshandlinger som vi etter forholdene finner hensiktsmessige.

På grunn av en revisjons iboende begrensninger, sammen med den interne kontrollens iboende begrensninger, er det alltid risiko for at ikke all vesentlig feilinformasjon i regnskapet avdekkes, selv om revisjonen er planlagt og utført i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Ved vår risikovurdering vurderer vi de interne kontrollene som er relevant for kommunens eller enhetens utarbeidelse av årsregnskapet med det formål å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for effektiviteten av enhetens interne kontroll.

Generelt vil en effektiv intern kontroll redusere risikoen for at misligheter og feil vil oppstå uten å bli avdekket, men vil aldri kunne eliminere denne risikoen. Omfanget av vårt revisjonsarbeid påvirkes av kvaliteten på, og effektiviteten av kommunens interne kontroll, samt regnskaps- og rapporteringsrutiner. Vi vil rapportere skriftlig om eventuelle vesentlige mangler i den interne kontrollen som vi har identifisert under revisjonen, se nærmere om dette under avsnittet rapportering.

Registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger

Når vi konkluderer om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i revisjonsberetningen, vil revisjonen være utført i samsvar med den internasjonale standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon». De valgte kontrollhandlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for vesentlige mangler.

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

Ved vurderingen av ledelsens plikter med hensyn til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, innhenter revisor informasjon om kommunens interne rutiner for å vurdere samsvaret med lov, forskrift og god bokføringskikk, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.

Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen

I samsvar med kommuneloven § 24-9 er det vår oppgave å se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Kontrollen skal i utgangspunktet gjennomføres med begrensede ressurser og baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering som legges fram for kontrollutvalget. Resultatet av kontrollen rapporteres i en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget som avgis senest 30. juni.

Kontrollen utføres i samsvar med standarden RSK 301 «Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen». Standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå moderat sikkerhet i uttalelsen om etterlevelse på det området som velges for kontroll.

Moderat sikkert innebærer en lavere sikkerhet enn betryggende sikkerhet, men skal gi brukerne en klart økt tillit til informasjonen eller forholdet som er kontrollert. Vi gjennomfører handlinger som forespørsler, inspeksjon av dokumenter og analytiske handlinger for å oppnå moderat sikkerhet. I uttalelsen gir vi uttrykk for om vi har blitt oppmerksomme på forhold som gir grunn til å tro at økonomiforvaltningen på det aktuelle området ikke følger sentrale bestemmelser og vedtak.

Misligheter

Revisor bidrar gjennom revisjonen til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal revisor straks melde fra om det til kontrollutvalget i nummerert brev, dette fremkommer i kommuneloven § 24-7.

Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende nytt brev til kontrollutvalget. Revisor skal sende kopi av brevet til kommunedirektøren.

Andre bekreftelser enn revisjonsberetningen som inngår i oppdraget

Vi vil avgi følgende revisorbekreftelser mv. i samsvar med lov og god kommunal revisjonskikk:

- Underskrift på kontrolloppstilling over bokførte og innberettede beløp (skatteforvaltningsforskriften § 7-2-11).
- Kompensasjonsmelding for merverdiavgift
- Bekreftelser på prosjektregnskap
- Kommunens rapportering av antall personer med psykisk utviklingshemming
- Refusjonskrav for utgifter til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester
- Andre revisjonsbekreftelser etter forespørsel fra kommunen

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

Innsynsrett og taushetsplikt

Revisor kan kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument hos kommunen og foreta de undersøkelser som revisor finner nødvendige for å gjennomføre oppgavene.

Både oppdragsansvarlig revisor og revisjonsmedarbeiderne har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13e. Dette følger av kommunelovens § 24-2 femte ledd. Det er gjort unntak fra taushetsplikten for rapportering av mulige straffbare handlinger, herunder ivaretagelse av rapporteringsplikt etter hvitvaskingsloven. Taushetsplikten gjelder ubegrenset i tid, også etter at oppdraget er avsluttet.

Taushetsplikten er dog ikke til hinder for at kontrollutvalget får den informasjon om resultater av revisjonen som er nødvendige.

Våre leverandører av IKT-tjenester og -programvare får tilgang til fortrolig informasjon når det er nødvendig i forbindelse med drift av og endringer i våre informasjonssystemer. Vi har ansvar for å ha et forsvarlig system for informasjonssikring. Dette omfatter også våre leverandører av IKT-tjenester.

Personvern

For å gjennomføre revisjonen og andre oppdrag under dette engasjementsbrevet, vil vi behandle personopplysninger slik det er beskrevet i vår personvernerklæring. Personvernerklæringen er tilgjengelig på vår [nettside](#). Vi er behandlingsansvarlig etter personvernreglene for de personopplysningene vi behandler i forbindelse med oppdraget og vi inngår derfor ikke en databehandleravtale.

Rapportering og dialog

Engasjementsbrev for revisjonsoppdraget utarbeides for hver valgperiode eller oftere dersom det er forhold som tilsier det.

Revisjonen utarbeider kommunikasjons- og revisjonsplan årlig i forbindelse med oppstart av regnskapsrevisjonen. Det blir utarbeidet et oppstartsbrev ved oppstart av det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjektet og eierskapskontrollen. Oppstartbrevene sendes administrasjonen.

Revisjonen rapporterer forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller til kontrollutvalget i egne rapporter.

Regnskapsrevisjonen rapporteres slik til kontrollutvalget:

1. Presentasjon av interimrapport
2. Presentasjon av årsoppgjørrevisjon
3. Revisjonsberetning
4. Nummererte brev (se eget avsnitt)
5. Presentasjon av risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll
6. Skriftlig uttalelse om forenklet etterlevelseskontroll

Vi legger vekt på å ha en god dialog med kontrollutvalget.

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

Nummererte brev

Vi kan gjennom regnskapsrevisjonen finne forhold som ikke blir påpekt i revisjonsberetningen, men som vi finner det nødvendig å påpeke i nummerert brev. Slike nummererte brev vil bli sendt til kontrollutvalget med kopi til kommunedirektøren. Kontrollutvalget har et ansvar for å påse at forhold som er påpekt av revisor blir fulgt opp.

I henhold til kommuneloven § 24-7 skal revisor påpeke følgende forhold i nummererte brev:

- a. vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b. vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c. vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d. manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e. enhver mislighet
- f. hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g. hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt opp i nummererte brev, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.

Mindre vesentlige feil eller mangler vil bli kommunisert direkte til administrasjonen.

Uttalelser fra kommunens ledelse

I forbindelse med gjennomføring av våre oppdrag vil vi i henhold til god kommunal revisjonsskikk innhente en skriftlig uttalelse fra ledelsen om vi er gitt all informasjon som er nødvendig for oppdraget og om fullstendigheten og riktigheten av det forholdet som kontrolleres. Dette gjelder i alle tilfeller:

- I forbindelse med avslutningen av revisjonen av årsregnskapet. Denne uttalelsen inneholder også skriftlige uttalelser fra ledelsen om kjennskap til eller mistanke om misligheter mv.
- I forbindelse med avslutningen av forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen.

Oppdragsansvarlig revisor

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er Ronny Rishaug.

Eventuelt skifte av oppdragsansvarlig revisor vil bli varslet skriftlig til kontrollutvalget.

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

Avslutning

Vi håper innholdet i dette brevet samsvarer med kontrollutvalgets forståelse av revisors rolle og ansvarsområder, og vi ser frem til et godt og konstruktivt samarbeid. Hvis noe er uklart eller utvalget har spørsmål, er det bare å ta kontakt.

Med hilsen

Møre og Romsdal Revisjon SA

Ronny Rishaug

oppdragsansvarlig revisor

Saksframlegg

Saknr.	Utval	Møtedato
PS 20/23	Fjord kontrollutval	13.11.2023

Bestilling av prosjektplan for risiko- og vesentlegvurdering Fjord kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

Fjord kontrollutval bestillar ein prosjektplan for risiko- og vesentlegvurdering analyse frå Møre og Romsdal Revisjon SA i tråd med framlagde sak.

Bakgrunn:

Kontrollutvalet skal i denne saka bestille ein prosjektplan for risiko- og vesentlegvurdering (RVO) som grunnlag for arbeidet med ein eigen plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll. Føremålet med risiko- og vesentlegvurderinga er å få fram relevant informasjon om verksemdsområda og eigarinteressene til kommunen.

Arbeidet er med på å gje kontrollutvalsmedlemmane kunnskapsgrunnlaget dei treng for å fylle kontrollansvaret sitt.

Vurdering:

Kontrollutvalet bør diskutere og vurdere moglege risikomoment i Fjord kommune med bakgrunn i innspel frå Møre og Romsdal Revisjon SA. Vi legg opp til at på neste møte i Fjord kontrollutval ønskjer sekretariatet å gjennomføre eit dialogmøte kor vi inviterer ordførar, kommunedirektør og eventuelt andre til å diskutere breiare kommunen sine utfordringar og på kva område det er knytt størst risiko til.

Føremålet er å finne ut kor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Risiko- og vesentlegvurderinga skal som sagt danne grunnlag for utarbeiding av Plan for forvaltningsrevisjon. Denne plana skal vise på kva områder det bør gjennomførast forvaltningsrevisjonar.

Kontrollutvalet skal i løpet av 2024 innstille til kommunestyret om plan for forvaltningsrevisjon og foreslå tenlege områder ein bør sjå nærare på.

Sekretariatet tilrår at kontrollutvalet ber Møre og Romsdal Revisjon SA utarbeide forslag til prosjektplan for arbeidet med gjennomføring av risiko- og vesentleg vurderingar av Fjord kommune si verksemd, verksemda i kommunen sine selskap og av kommunen sin eigarskap.

Videre bør prosjektplanen omfatta utarbeiding av forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 –2027, inkludert ressursbruk og forventa levering.

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
PS 21/23	Fjord kontrollutval	13.11.2023

Plan for forenkla etterlevelseskontroll 2023 Fjord kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

Fjord kontrollutval tek framlagte plan for etterlevelseskontroll 2023 til vitande.

Bakgrunn:

Formålet med forenkla etterlevelseskontroll etter kommunelova, er innanfor ei avgrensa ressursramme å førebygga svakheiter og bidra til å sikra at kommunen følgjer sentrale avgjerder og vedtak på økonomiområdet. Dette bygger opp under god økonomiforvaltning, openheit og tillit til forvaltningspraksis.

Revisor skal innhenta tilstrekkeleg informasjon til å vurdera om det gjeld brot på lover, forskrift eller vedtak, der brotet er av vesentleg tyding for økonomiforvaltninga. Revisor identifiserer område i økonomiforvaltninga der det er størst behov for at avgjerder og vedtak blir følgt opp og der brot på avgjerder/vedtak får størst konsekvensar.

Revisor skal seinast 30. juni 2024 avgi ei skriftleg utsegn til kontrollutvalet, med kopi til kommunedirektøren om resultatet av kontrollen.

Vurdering:

Revisor vurderer at det er mest relevant å gjennomføre forenkla etterlevingskontroll knytt til attestasjon og tilvisningskontrollar. Sjå også vedlagte rapport for grunngiving av dette. Oppdragsansvarleg revisor Ronny Rishaug vi gjere nærare greie for dette på møte i Fjord kontrollutval 13. november 2023.

Vedlegg

03.1 Plan for forenkla etterlevingskontroll 2023 - Fjord kommune

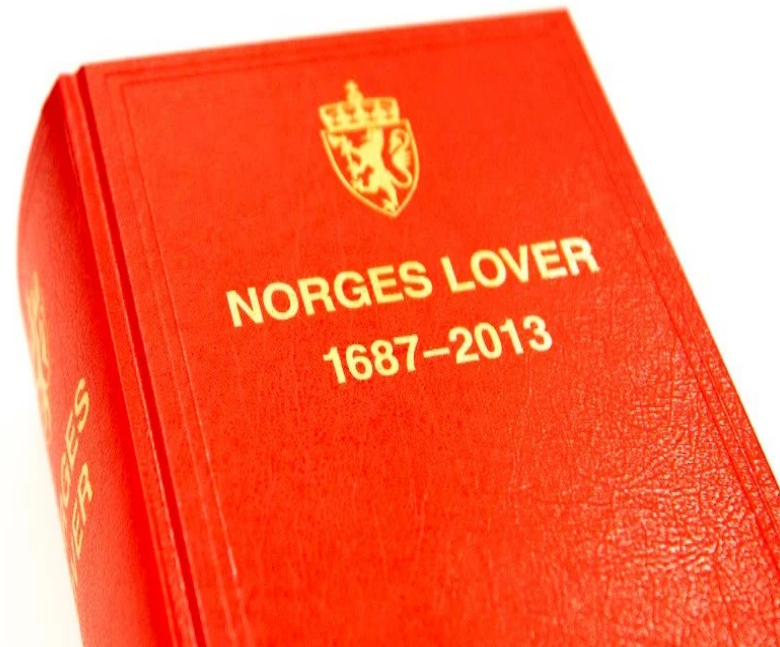
FORENKLA ETTERLEVINGSKONTROLL 2023

ORIENTERING I KONTROLLUTVALGET

MRR
Møre og Romsdal Revisjon SA

Forenkla etterlevingskontroll

- ▶ Heimel i Kommunelova
- ▶ Standard RSK 301 Forenkla etterlevingskontroll med økonomiforvaltninga.
- ▶ Risiko- og vesentlighet – orientering i kontrollutval
- ▶ Rapport om resultatet av kontrollen, innan 30. juni

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Forhold som påvirker val av område for kontroll:

- ▶ Risiko for brot på lov, forskrift eller vedtak
- ▶ Vesentlege
- ▶ Ressurssvake grupper rammes
- ▶ Enkeltvis mindre brot som gjelder mange
- ▶ Områder som ikkje naturleg faller inn i den ordinære revisjonen

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Utførte kontroller tidlegare år:

2020 - Opphaldsbetaling sjukeheim – langtidsopphald for 2020

2021 – Offentleg støtte/tilskot (Næringsfondet)

2022 – Kontraktsoppfølging – Garderobe/symjehall Stordal skule

Risikokart – Risikovurdering Fjord

Risiko nr	Risikofaktor	Risiko for feil	Eksisterende tiltak/ merknader til risikoen	S	K	Risikonivå
R 1	Offentlege innkjøp	Komplisert regelverk	Kommunen deltar i innkjøpssamarbeid. Nytt innkjøpsreglement vedtatt som en del av nytt økonomireglement 27.10.22. Vi fant en del avvik under revisjon i 2020.	3	3	Middels
R 2	Sjølvkost	Komplisert regelverk	Bruker ekstern kompetanse Momentum.	2	2	Lav
R 3	Finansforvaltning	Høy lånegjeld - mindre plasseringer.	Nytt finansreglement vedtatt 27.10.22	2	2	Lav
R 4	Offentleg støtte/tilskot	Brudd på EØS-regelverket for offentlig støtte	Næringstilskot. Vurdert i 2021. Ingen større merknader.	2	3	Lav
R 5	Tilgangsstyring	Tilsette uten delegert fullmakt har attestasjons- eller tilvisingstilgang	Delegasjon etter organisasjonskart i samsvar med økonomireglement vedtatt 27.10.22. Økonomi skal få melding om fullmakt.	2	3	Middels
R 6	Kontraktoppfølging	Feilutbetalinger som ikke er i tråd med kontrakter. Tilleggsarbeid ikke godkjent.	Intern kontroll gjennom teknisk avdeling, attestasjon og tilvising. Vurdert i 2022 utan merknader	2	3	Lav
R 7	Tilskotsforvaltning	Ulike ordningar	Ikkje kartlagt.	2	2	Lav
R 8	Opphaldsbetaling sjukeheim	Sakshandsamar si generelle forståing og praktisering av regelverk	Vurdert for 2020. Rutinar vurdert til tilfredsstillande.	2	2	Lav
R 9	Attestasjon og tilvising	Mangelfulle rutinar og forståing av oppgåve, kan medføre at kostnader som ikkje vedkjem kommunen eller at for høye kostnader vert godkjent.	Kommunen har i sitt økonomireglement sist vedtatt 27.10.2022 definert ansvaret for attestant og tilviser. Her kommer m.a. ansvar for tilfredsstillande dokumentasjon på utgiftene. Noko vi har etterlyst i vår årsoppgjersrapport	3	3	Middels

Val av risikoområde

Konkret vurdering

- Innhent ein uttale frå attestant og tilvisar om kva for kontroller som har vorte og vert utført ved attesting og tilvising av inngåande faktura.
- I tillegg bes det om en uttale på vurderingane som vert gjort ved val av mva-kodar ved godkjenning av faktura.

1. Kommunelova § 25-1
2. Kommunens egne rutinar og reglement

“ Vi vil bidra til at innbyggerne i vårt distrikt får en enda bedre kommune å bo i ”

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
PS 22/23	Fjord kontrollutval	13.11.2023

Møteplan 2024 Fjord kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

1. Første møte i Fjord kontrollutval i 2024 vert måndag 29. januar 2024, kl. 10.00.
2. Saka om møteplan for 2024 blir å ta opp att på fyrste møte i 2024 for å samordna datoane med kommunen og sekretariatet sine øvrege møteplanar.

Bakgrunn:

Det er viktig å sørge for at kontrollutvalet har tilstrekkeleg med møte, slik at kontrollutvalet kan utføre og følgje opp dei oppgåver som er naudsynt for å sikre forsvarleg kontroll. Det har vore vanleg med 5 møter, 3 på våren og 2 på hausten tilpassa utvalet sine oppgåver.

Vurdering:

Kontrollutvalet bør planleggje sine møter slik at det ikkje går for lang tid frå eit møte til det neste, sakene som kjem opp kan då miste sin aktualitet. Og at samanhengen med kommunestyremøta er der, slik at det ikkje er gamalt nytt som vert rapportert frå kontrollutvalet.

Kontrollutvalet har faste oppgåver gjennom året som gjer det naturleg at kontrollutvalet har eit minimum av møte.

Når ein fastlegg datoane for kontrollutvalet sine møter er det viktig å tenkje på:

- samordning av kontrollutvalsmøta med kommunestyremøta
- tidspunkt for godkjenning av utvalet si årsmelding

- tidspunkt for rapportering frå rekneskapsrevisjon
- frist for uttale til revisjonsmelding, årsrekneskap og årsmelding
- fristar for handsaming av budsjett for kontrollarbeidet

Det kan også være aktuelt med møte i tillegg til møteplanen om situasjonen krev det. Det er viktig at kontrollutvalet finn datoar som passar for alle medlemmane. Det å ha ein møteplan sikrar forutsigbarhet og gjer at innbyggjarar og politikarar lettare kan følgje arbeidet til kontrollutvalet. Møteplanen vert kunngjort på kontrollutvalet si heimeside og med lenkje på kommunen si heimeside.

Sidan møteplanen 2024 for kommunen (kommunestyre og formannskap) ikkje er ferdig i skrivande stund meiner sekretariatet at det er naudsynt å kjenne desse datoane før endeleg møteplan for kontrollutvalet vert bestemt. Difor gjer oss i denne saka kun framlegg om første møte i 2024 og at saka om møteplan blir tatt opp att når kommunen og sekretariatet sine datoar er kjend.